

С.АМАНЖОЛОВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ
ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С. АМАНЖОЛОВА

КЕЛІСІЛДІ / СОГЛАСОВАНО

«ШҚО Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» ММ/ГУ «Управление экономики и бюджетного планирования ВКО»

Басты орынбасары / Зам. руководителя

Ф.К. Бельбеев

БЕКІТІЛДІ / УТВЕРЖДЕНО

Факультеттің кеңесі төрағасы / Председатель совета факультета

Мухамедиева А.Г.

(қолы)

Хаттама / Протокол

№ 11/11/2020 ж/г

**ПӘН БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)
ПРОГРАММА ДИСЦИПЛИНЫ (SYLLABUS)**

Дағдарысқа қарсы басқару / Антикризисное управление

Оқу пәнінің атауы / Наименование учебной дисциплины

5В051000 - Мемлекеттік және жергілікті басқару

(ББ атауы және коды/код и название ОП)

Оқу түрі / Форма обучения / **очная**

(күндізгі / очная, ОБ/СО)

Курс/Курс 4

Семестр/Семестр 7

Кредиттер саны/Количество кредитов 5

Дәрістер/Лекции 30

Практикалық (семинар) сабақтар/

Практические (семинар) занятия 20

Зертханалық сабақтар/

Лабораторные занятия 0

БӨЖ / СРОП 25

БӨЖ / СРС 75

Емтихан / Экзамен 7 семестр

Өскемен, 2020 ж/г.

Құрастырушы /
Составитель:

Домалатов Е.Б.,
аға оқытушы / ст. преподаватель

Пән бағдарламасы (Syllabus) / Программа дисциплины (Syllabus)

Пәннің бағдарламасы (Syllabus) университет Академиялық кеңес отырысында бекітілген оқу бағдарламасы негізінде жасалған / **Программа дисциплины (Syllabus)** разработана на основании учебной программы, утверждённой на заседании Академического совета университета
Хаттама / Протокол № 4 «21» 09 2020 ж./г. (базалық және профильдік пәндер үшін / для базовых и профилирующих дисциплин)

Экономика және басқару кафедрасының отырысында ұсынылған /
Рекомендована на заседании кафедры экономики и управления
Хаттама / Протокол № 10 «03» 08 2020 ж./г.

Кафедра меңгерушісі / Заведующий кафедрой Т.А. Абылайханова

1. Пән туралы ақпарат / Содержание дисциплины:

Пәннің атауы/ Наименование дисциплины	Пәннің коды / Код дисциплины	Кредит саны / Количество кредитов	Курс / Курс Семестр / семестр
Дағдарысқа қарсы басқару	AU -4201	5	4 / 7
БББ коды / Код ОП	БББ атауы / Название ОП	Кафедра	Факультет
5B051000	Мемлекеттік және жергілікті басқару	Экономика және басқару / Экономики и управления	Экономика және құқық / Экономика и права
Пәнді өткізу уақыты және орны / Время и место проведения дисциплины оқу кестесі бойынша, / по расписанию			
Кеңес беру уақыты – оқу кестесі бойынша / Время консультации - по расписанию			
Рейтинг кестесі: 7 және 15 апта / График рейтинга: 7 и 15 недели			
Оқытушының А.Т.Ә., ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы, қызметі / ФИО преподавателя, ученая степень, ученое звание, должность Домалатов Е.Б. аға оқытушы		Байланыс ақпараты (телефон, e-mail) / Контактные данные (телефон, e-mail) 8-7232- 25-24-65, 8-775-172-96-16 e-mail: erjan_1991.91@mail.ru	

2. Пәннің қысқаша мазмұны / Краткое описание дисциплины:

Пән қазіргі заманғы менеджменттің барлық әлеуетін пайдалану арқылы бизнес үшін қолайсыз құбылыстардың алдын алуға бағытталған басқару жүйелерін жасау мүмкіндігін зерттейді. Пәннің мазмұны келесі негізгі бөлімдерді қамтиды: Нарықтық экономикадағы дағдарыстың пайда болу табиғаты. Әлеуметтік-экономикалық жүйедегі дағдарыстың мәні. Дағдарыс жағыдайдағы мемлекеттік реттеу. Мезоэкономикалық жүйелердегі дағдарыс және дағдарысқа қарсы басқару қа қарсы басқару. Дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы. Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мәні мен мазмұны. Дағдарысқа қарсы басқарудың адами факторы. Дағдарысқа қарсы менеджмент: құралдары мен әдістері. Дағдарысқа қарсы менеджмент объектілері мен субъектілері. Банкроттылық және кәсіпорынды жою. Дағдарысқа қарсы менеджмент және тәуекелділік. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инновацияның ролі. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясат. Дағдарысқа қарсы басқаруды ақпараттық қамтамасыз ету. Дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі.

Максаты / Цель:

Студенттерді дағдарысқа қарсы басқару бойынша білім жүйесімен қамтамасыз ету, бұл дағдарыстық жағдайларда басқару шешімдерін қабылдау дағдыларын дамытуға ықпал етеді; басқарудың осы түрінің күрделілігін көрсету және алған білімдердің практикалық маңыздылығын арттыру.

Міндеттері / Задачи:

- кәсіпорын орналасқан шаруашылық жағдайды тез және объективті бағалауға, бизнес өсуінің күтілетін қарқынын, дағдарыстың жағдайын болжауға немесе уақтылы анықтауға мүмкіндік беретін практикалық әдістерді меңгеру;

- елдегі кез келген экономикалық, саяси және әлеуметтік жағдайлар кезінде нарықтағы берік жағдайды және компанияның тұрақты тұрақты қаржысын қамтамасыз ету үшін қажетті алғышарттарды зерделеу;

- сыртқы ортаның елеулі өзгерістеріне жедел және пәрменді реакцияның, кәсіпорын үшін ең аз шығынмен дағдарысты жағдайлардан шығуға мүмкіндік беретін басқару және қаржылық тетіктерді әзірлеудің практикалық әдістерін меңгеру.

Құзыреттіліктер / Компетенции:

- дағдарыстық құбылыстардың әсерін алдын ала болжау және азайту, сондай-ақ дағдарыс кезеңінде кәсіпорынды құлдыратпай ұстап қалу.
- оңтайлы ұйымдастырушылық-басқару шешімдерін қабылдау қабілеті.
- типтік әдістемелер мен қолданыстағы нормативтік-құқықтық база негізінде шаруашылық жүргізуші субъектілердің қызметін сипаттайтын экономикалық көрсеткіштерді есептеу қабілеті.
- ықтимал экономикалық тәуекелдерге талдау жүргізу және оларға баға беру, экономикалық қауіпсіздіктің негізгі қатерлерінің даму динамикасының болжамдарын жасау және негіздеу қабілеті.

Оқыту нәтижелері / Результат обучения:

- дағдарысқа қарсы басқарудың негізгі заңдылықтары мен алгоритмдерін түсіндіре алады;
- микро-, мезо - және макро - деңгейлерде дағдарысқа қарсы басқарудың нысандарын, әдістерін, рәсімдерін қолдана алады;
- дағдарысқа қарсы басқару объектісінің жай-күйін талдау мен бағалауды орындайды;
- дағдарысқа қарсы басқару процестері мен тетіктерін талдайды;
- дағдарысты және оның салдарын диагностикасын жасай алады;
- дағдарысқа қарсы басқарудың нәтижелері мен әсерлерін өз бетінше бағалай алады;
- дағдарысқа қарсы басқарудың кешенді бағдарламалары мен іс-шараларын әзірлейді;
- бизнес-процестерді моделдей алады.

Пререквизиттер/ Пререквизиты

№	Пәндердің атауы, олардың бөлімдері (тақырыптары) / Название дисциплины, разделы (темы)
1.	Микроэкономика
2.	Макроэкономика
3.	Кәсіпорын экономикасы
4.	Менеджмент

Постреквизиттер тізімі/ Постреквизиты

№	Пәндердің атауы, олардың бөлімдері (тақырыптары) / Название дисциплины, разделы (темы)
1.	Өндірістік іс-тәжірибе
2.	Диплом алдындағы іс-тәжірибе
3.	Диплом жұмысын жазу

5. Күнтізбелік-тақырыптық жоспар / Календарно-тематический план

№	Пән тақырыптарының атауы / Наименование тем дисциплины	Апта недели	Сабақ түрі бойынша аудиторнаялық сағат саны / Количество аудиторных часов по видам занятий		Сабақ түрі бойынша аудиторнаялық емес сағат саны / Количество внеаудиторных часов по видам занятий		Барлығы (с.) / Всего (ч.)
			Дәріс (с.) / Лекция (ч.)	Пр/сем./ зертх-қ./ студ (с.) / Пр/сем./л	БӨӨЖ (с.) / СРОП (ч)	БӨЖ (с.) / СРО (ч)	

				аб./студ (ч.)			
1	Нарықтық экономикадағы дағдарыстың пайда болу табиғаты	1	2	1	2	5	10
2	Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс	2	2	1	2	5	10
3	Дағдарысқа қарсы менеджмент объектілері мен субъектілері және құралдары	3	2	1	2	5	10
4	Мезоэкономикалық жүйелердегі дағдарыс және дағдарысқа қарсы басқару	4	2	1	2	5	10
5	Дағдарыс жағдайдағы мемлекеттік реттеу	5	2	1	2	6	11
6	Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы	6	2	1	2	6	11
7	Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы	7	2	1	2	6	11
8	Дағдарысқа қарсы басқарудың адами факторы	8	2	2	2	5	11
9	Банкроттылық және кәсіпорынды жою	9	2	2	2	5	11
10	Дағдарысқа қарсы басқару және тәуекел-контроллингтің заманауи құралдары	10	2	2	2	5	11
11	Дағдарысқа қарсы басқарудағы инновациялық саясат	11	2	2	1	6	11
12	Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі және инвестицияларды бағалау	12	2	2	1	6	11
13	Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттіліктері	13-14	4	2	1	4	11
14	Дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі	15	2	1	2	6	11
	Барлығы/Всего:	15	30	20	25	75	150

6. Дәріс сабақтарының мазмұны / Содержание лекционных занятий:

Тақырып 1./ Тема 1. Нарықтық экономикадағы дағдарыстың пайда болу табиғаты.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Дағдарыс түсінігі. Дағдарыс типтері. Экономикалық дағдарыс мәні. Дағдарыс

типологиясы. Экономикалық дағдарыс себептері. Дағдарыстың циклдық фазалары және оның көрініс табуы. Экономикалық жүйелер. Дағдарыстың жалпы ұғымдары. Дағдарыстың себептері. Әлеуметтік-экономикалық дағдарыстардың түрлері. Дағдарысты еңсерудің жалпы ұғымдары.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 2./ Тема 2. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс пайда болу себептері мен тарихы. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыстың кезеңдері мен сипаттамасы. Қазақстанның тәуелсіздік алған жылдан бастап негізгі экономикалық көрсеткіштері. Дағдарыстан шығудағы негізгі мемлекеттік іс-шаралар және олардың нәтижелігі.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 3./ Тема 3. Дағдарысқа қарсы менеджмент объектілері мен субъектілері және құралдары.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Дағдарысқа қарсы басқару объектілері мен субъектілері. Дағдарысқа қарсы басқару құралдары. Дағдарысқа қарсы басқарудың әдістері. Мониторинг және контролинг. Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмнің негізгі элементтері. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Қолмен басқару» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Оңтайлы есептілік» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Уақытпен сығу» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Детализация» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Бірінші секвестр» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Жоспарларды түзету» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Шоктық терапия» әдісі. Компанияны дағдарысқа басқарудың «Ва-банк» әдісі. Дағдарысқа қарсы басқарудың негізгі көрсеткіштері.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 4. / Тема 4. Мезоэкономикалық жүйелердегі дағдарыс және дағдарысқа қарсы басқару.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Мезоэкономикалық жүйелер. Аймақ экономикасы мезоэкономикалық жүйе ретінде. Аймақ экономикасының жұмыс істеу схемасы. Мезоэкономикалық тұрақсыздық. Мезоэкономикалық дағдарыстар. Мезоэкономикалық кризис түрлері. Мезоэкономикалық дағдарыстардың әлеуметтік-экономикалық шығындары. Мезоэкономикалық дағдарыстардың салдары. Аймақтың экономикасын мемлекеттік басқару жүйесі. Аймақтық басқару органдары және олардың экономикалық және әлеуметтік дамуындағы реттеуші рөлі. Аймақ экономикасындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмі. Аймақтық дағдарысқа қарсы бағдарламалар.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 5. / Тема 5. Дағдарыс жағдайындағы мемлекеттік реттеу.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Дағдарыстық жағдайларды мемлекеттік реттеу ерекшеліктері. Экономиканы мемлекеттік реттеудің модельдері мен түрлері. Дағдарыстық жағдайларды реттеу саласында мемлекеттік саясат. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеудің рөлі. Қоғамдық қатынастар жүйесіндегі дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару функциялары. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеу түрлері.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 6. / Тема 6. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы стратегиясының негізгі мақсаты. Кәсіпорындарды қаржылық сауықтыруға байланысты мемлекеттің дағдарысқа қарсы стратегиясы. Дағдарысқа қарсы стратегияны әзірлеу. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы шешімдердің тиімділігін анықтау.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 7. /Тема 7. Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясын талдау. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегияның рөлі. Ұйымның дағдарысқа қарсы стратегиясын әзірлеу. Дағдарысқа қарсы тандалған стратегияны іске асыру: басқару тактикасы. Дағдарыстық дамудың сыртқы факторларын талдау. Стратегияны шектейтін құрылым, ресурстар және мәдениет. Кәсіпорын стратегиясындағы қажетті өзгерістер дәрежесін бағалау. Дағдарысқа қарсы менеджменттегі стратегиялар мен тактика. Дағдарысқа қарсы стратегияны енгізуді ұйымдастыру.

Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мәні. Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мазмұны. Кәсіпорындағы қаржылық-экономикалық дағдарыстар. Дағдарыс жағдайында кәсіпорын әлуетінің) бұзылуы. Кәсіпорында инвестициялардың басты көздері. Кәсіпорындағы экономикалық дағдарысқа қарсы басқаруын қамтамасыз ететін ресурстар. Кәсіпорынның экономикалық дағдарысқа қарсы басқаруда төнетін қатерлер. Кәсіпорынның экономикалық дағдарысқа қарсы басқару функционалдық элементтері.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 8. / Тема 8. Дағдарысқа қарсы басқарудың адами факторы.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Дағдарыстық кәсіпорынның персоналды басқару сипаттамасы. Қызметкерлерді дағдарысқа қарсы басқару жүйесі. Дағдарыс кәсіпорнында кадрлық саясатты әзірлеу стилі, типтері, шарттары. Дағдарыс кәсіпорынындағы персоналды басқару принциптері мен әдістері. Дағдарысқа қарсы басқарушының мінез-құлық стратегиясы. Дағдарысқа

қарсы басқару үдерістеріндегі еңбек қатынастарын реттеу. Дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік. Кәсіподақтармен келіссөздер жүргізу. Дағдарыс жағдайындағы кәсіподақтардың іс-қимылының негізгі бағыттары. Дағдарыс кәсіпорнында қақтығыстардың пайда болу себептері. Қақтығыстарды дағдарысқа қарсы басқару.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 9. /Тема 9. Банкроттылық және кәсіпорынды жою.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Банкрот түсінігі. Банкроттық себептері. Банкроттық процедурасы. Банкроттың критериялық көрсеткіштері. Банкротты тану шешімі. Ликвидациялық іс-шаралар. Санаци. Қайта ұйымдастыру және оның талаптары. Ағымдағы өтімділік коэффициенті. Кәсіпорынды жою. Кәсіпорынды жою процедурасы.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 10. /Тема 10. Дағдарысқа қарсы басқару және тәуекел-контроллингтің заманауи құралдары.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Тәуекелділік және оның табиғаты. Басқару тәуекелдерін анықтау және жіктеу. Дағдарысты, тәуекелді және белгісіздікті анықтау. Басқару тәуекелдерінің жіктелуі. Басқару тәуекелінің жекелеген мысалдарын келтірейік. Дағдарысқа қарсы басқару кезіндегі тәуекелдерді басқару әдістері. Тәуекелді басқару процесі. Тәуекел-менеджмент. Тәуекелділікті туғызатын факторлары. Тәуекелділік және оның түрлері. Техногендік тәуекелділік. Табиғи тәуекелділік. Аралас тәуекелділік. Кәсіпкерлік тәуекелділік. Қаржылық тәуекелділік. Коммерциялық тәуекелділік. Тәуекелділікті басқарудың негізгі сатылары.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 11. /Тема 11. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инновациялық саясат.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Инновация ұғымы, оның дағдарысқа қарсы басқарудағы рөлі. Инновация түсінігі. Кондратьев теориясы, инновациялардың экономикадағы дағдарыстық құбылыстармен өзара байланысы. Дағдарысты басқару процесіндегі инновациялардың рөлі. Бизнесің инновациялық компоненттері. Инновациялық жобалар. Инновацияны басқару бағдарламасы мен бизнес-процесі. Инновациялық процестерді басқару тәсілдері.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 12. /Тема 12. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі және инвестицияларды бағалау.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Инвестициялық саясат. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі. Инвестициялық саясаттың мақсаттары. Дағдарыс жағдайындағы инвестициялық

саясат принциптері. Инвестициялау объектілерін таңдау. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық процесс. Инвестиция көлемі. Капитал құрушылардың құрамы. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы инвестициялық стратегиясының мақсаты. Инвестициялық процесті басқару. Инвестиция көздері. Инвестициялардың тиімділігін анықтау. Инвестициялық жобаның тиімділігін талдау.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 13. /Тема 13. Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттіліктері.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттіліктері. Транзакциялық Ақпараттық жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қамтамасыз ету. ERP-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. CRM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. SCM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. Талдау жүйелерін пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 14. /Тема 14. Дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі.

Дәріс тезистері / Тезисы лекций:

Кәсіпорында дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі. Франция, АҚШ, Германия, Жапония, Италия елдерінің дағдарысқа қарсы басқаруының тәжірибесі. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқаруындағы шетелдік тәжірибе. Дағдарысқа қарсы мемлекеттік реттеуді түрлі белгілері бойынша жіктеу. Мемлекеттік органдардың банкроттық жөніндегі функциялары мен өкілеттіктері. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеу моделі. Француз моделі. Американдық модель. Герман моделі. Ағылшын моделі.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

7. Практикалық (семинарлық) сабақтар/Содержание практических (семинарских) занятий:

Тақырып 1./ Тема 1. Нарықтық экономикадағы дағдарыстың пайда болу табиғаты.

Тапсырмалар / Задания:

1. Дағдарыс түсінігі мен типтері.
2. Экономикалық дағдарыс мәні, типологиясы және себептері.
3. Дағдарыстың циклдық фазалары және оның көрініс табуы.
4. Дағдарысты еңсерудің жалпы ұғымдары.
5. Әлеуметтік-экономикалық жүйедегі қатынастардың құрылымына және оның даму проблематикасының дифференциациясына байланысты дағдарыс топтарына байланысты келесі кестені толтырыңыз:

Дағдарыс түрлері	Сипаттамасы
Экономикалық дағдарыстар	
Әлеуметтік дағдарыстар	
Ұйымдастырушылық дағдарыстар	
Психологиялық дағдарыс	
Технологиялық дағдарыстар	

6. Келесі кестені толтырыңыз:

Жіктелік белгісі	Түрі	Сипаттамасы
Дағдарыстың болжам дәрежесі бойынша жіктелуі	1.	
	2.	
Дағдарыстың күтілу дәрежесіне байланысты жіктелуі	1.	
	2.	

7. Экономикалық циклдардың типтеріне арналған келесі кестені толтырыңыз

Экономикалық циклдің типтері	Ұзақтылығы	Себептері, ерекшеліктері
1. Дж.Китчиннің «қысқа толқындары»		
2. К.Жуглярдың «орташа толқындары»		
3. Кузнецтің циклдары		
4.Н.Д.Кондратьевтің «ұзын толқындары»		
5. Форрестердің циклдары		
6. Тоффлердің циклдары		

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 2./ Тема 2. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс.

Тапсырмалар / Задания:

1.Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс пайда болу себептері мен тарихы.

2.Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыстың кезеңдері мен сипаттамасы.

3.Қазақстанның тәуелсіздік алған жылдан бастап негізгі экономикалық көрсеткіштері.

4.Дағдарыстан шығудағы негізгі мемлекеттік іс-шаралар және олардың нәтижелігі.

5.Тәуелсіз Қазақстан үшін экономикалық жүйедегі ірі дағдарыстарға арналған кестені толтырыңыз.

Дағдарыстық толқын жылдары	Себептері	Салдары
----------------------------	-----------	---------

1991-2000 жж		
2007-2009 жж		
2016-2017 жж		
2020-2021 жж		

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 3./ Тема 3. Дағдарысқа қарсы менеджмент объектілері мен субъектілері және құралдары.

Тапсырмалар / Задания:

1. Дағдарысқа қарсы басқару объектілері мен субъектілері.
2. Дағдарысқа қарсы басқару құралдары.
3. Дағдарысқа қарсы басқарудың әдістері.
4. Мониторинг және контролинг.
5. Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмнің негізгі элементтері.
6. Дағдарысқа қарсы басқарудың негізгі көрсеткіштері.
7. Компанияны дағдарысқа басқарудың әдістеріне арналған келесі кестені

толтырыңыз:

№	Әдіс атауы	Сипаттамасы	Оң тұсы	Теріс тұсы
1	«Қолмен басқару» әдісі.			
2	«Оңтайлы есептілік» әдісі.			
3	«Уақытпен сығу» әдісі.			
4	«Детализация» әдісі.			
5	«Бірінші секвестр» әдісі.			
6	«Жоспарларды түзету» әдісі.			
7	«Шоктық терапия» әдісі.			
8	«Ва-банк» әдісі.			

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 4. / Тема 4. Мезоэкономикалық жүйелердегі дағдарыс және дағдарысқа қарсы басқару.

Тапсырмалар / Задания:

1. Мезоэкономикалық тұрақсыздық және мезоэкономикалық дағдарыстар.
2. Аймақ экономикасындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмі.
3. Аймақтық дағдарысқа қарсы бағдарламалар.

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 5. / Тема 5. Дағдарыс жағдайындағы мемлекеттік реттеу.

Тапсырмалар / Задания:

1. Дағдарыстық жағдайларды мемлекеттік реттеу ерекшеліктері.
2. Экономиканы мемлекеттік реттеудің модельдері мен түрлері.
3. Дағдарыстық жағдайларды реттеу саласында мемлекеттік саясат.
4. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеудің рөлі.
5. Қоғамдық қатынастар жүйесіндегі дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару функциялары.
6. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеу түрлері.

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 6. / Тема 6. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.

Тапсырмалар / Задания:

1. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.
2. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы стратегиясының негізгі мақсаты.
3. Кәсіпорындарды қаржылық сауықтыруға байланысты мемлекеттің дағдарысқа қарсы стратегиясы.
4. Дағдарысқа қарсы стратегияны әзірлеу.
5. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы шешімдердің тиімділігін анықтау.

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 7. /Тема 7. Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.

Тапсырмалар / Задания:

1. Дағдарыстық дамудың сыртқы факторларын талдау.
2. Стратегияны шектейтін құрылым, ресурстар және мәдениет.
3. Кәсіпорын стратегиясындағы қажетті өзгерістер дәрежесін бағалау.
4. Дағдарысқа қарсы менеджменттегі стратегиялар мен тактика.
5. Дағдарысқа қарсы стратегияны енгізуді ұйымдастыру.
6. Кәсіпорын деңгейінде дағдарыс дамуының сыртқы факторларын талдау мақсатында келесі кестені толтырыңыз.

Факторлар	Дағдарыс факторларының көрінісі	Ықтимал салдары
Ұлттық экономиканың жай-күйі		
Саяси факторлар		
Құқықтық факторлар		
Әлеуметтік факторлар		
Технологиялық факторлар		
Сатып алушылармен және жеткізушілермен өзара қарым-қатынас		

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 8. / Тема 8. Дағдарысқа қарсы басқарудың адами факторы.

Тапсырмалар / Задания:

1. Қызметкерлерді дағдарысқа қарсы басқару жүйесі.
2. Дағдарыс кәсіпорнында кадрлық саясатты әзірлеу стилі, типтері, шарттары.
3. Дағдарыс кәсіпорнындағы персоналды басқару принциптері мен әдістері.
4. Дағдарысқа қарсы басқарушының мінез-құлық стратегиясы.
5. Дағдарысқа қарсы басқару үдерістеріндегі еңбек қатынастарын реттеу.
6. Дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік.
7. Дағдарыс кәсіпорнында қақтығыстардың пайда болу себептері.
8. Қақтығыстарды дағдарысқа қарсы басқару.
9. Дағдарысқа қарсы басқаруда адам капиталының рөлі қандай факторлардан көрінеді (кестені толтырыңыз).

№	Факторы	Сипаты мен ерекшелігі
1		
2		

3		
---	--	--

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 9. /Тема 9. Банкроттылық және кәсіпорынды жою.

Тапсырмалар / Задания:

1. Банкрот түсінігі мен банкроттық себептері.
2. Банкроттық процедурасы мен банкроттың критериялық көрсеткіштері.
3. Банкротты тану шешім мен ликвидациялық іс-шаралар.
4. Қайта ұйымдастыру және оның талаптары.
5. Кәсіпорынды жою процедурасы.
6. Банкроттық түрлеріне арналған келесі кестені толтырыңыз:

Банкроттық түрі	Сепбебі мен сипаттамасы	Мысал
Бизнестің		
Иеленушінің		
Өндірістің		

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 10. /Тема 10. Дағдарысқа қарсы басқару және тәуекел-контроллингтің заманауи құралдары.

Тапсырмалар / Задания:

1. Тәуекел ұғымы мен түрлері
2. Дағдарысқа қарсы басқару мен тәуекелді талдау және бағалау құралдары
3. Тәуекелдермен басқару параметрлері
4. Қаржылық талдау
5. Дағдарысқа қарсы басқарудағы тәуекелдердің жіктеліміне арналған келесі кестені толтырыңыз

Жіктелім белгісі	Тәуекел түрі
Тәуекелдің мақсаты	
Тәуекел-үдерістің функционалдық ерекшеліктері	
Тәуекел-нәтиженің мазмұны	
Тәуекел-шешімді іске асырудың салдары	
Тәуекелдің сыртқы факторларының	

(көздерінің) деңгейі	
Нарықтық тәуекел факторы	
Өндіріс факторларының нарықтары тәуекел көзі ретінде	
Әсер ету құралдары	
Көрініс сипаты	
Әдіс (әдіснама)	

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 11. /Тема 11. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инновациялық саясат.

Тапсырмалар / Задания:

1. Инновация ұғымы, оның дағдарысқа қарсы басқарудағы рөлі.
2. Кондратьев теориясы, инновациялардың экономикадағы дағдарыстық кұбылыстармен өзара байланысы.
3. Дағдарысты басқару процесіндегі инновациялардың рөлі.
4. Бизнесің инновациялық компоненттері.
5. Инновациялық жобалар.
6. Инновацияны басқару бағдарламасы мен бизнес-процесі.
7. Инновациялық процестерді басқару тәсілдері.
8. Инновациялық қызмет ел экономикасының жекелеген шаруашылық субъектілерінің дамуына ықпал етуіне арналған келесі кестені толтырыңыз:

Ұлттық экономика	Кәсіпорын (ұйым)
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.
8.	8.
	9.
	10.

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 12. /Тема 12. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі және инвестицияларды бағалау.

Тапсырмалар / Задания:

1. Инвестициялық саясат және дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі мен мақсаттары.
2. Дағдарыс жағдайындағы инвестициялық саясат принциптері.
3. Инвестициялау объектілерін таңдау.
4. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық процесс.
5. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы инвестициялық стратегиясының мақсаты.
6. Инвестициялық процесті басқару.
7. Инвестициялардың тиімділігін анықтау және талдау.
8. Дағдарысқа қарсы инвестициялық қаражатты қаржыландырудың ішкі және сыртқы көздері мен әдістерін талдауға арналған келесі кестені толтырыңыз:

Көздері	Инвестицияларды қаржыландыру көздері мен әдістері	Дағдарысты басқару үшін қолдану
Ішкі	Пайда, жинақтау	Егер кәсіпорын шығынды болса, қолайсыз
	Амортизациялық аударымдар	Егер қорлар қатты тозса, шамалы
	Активтерді сату, жылжымайтын мүлікті жалға беру	Өтімділікті ескере отырып жиі қолданылады
Сыртқы	Үлестік қатысу	Мүмкін дағдарыс кезеңіне байланысты
	Тауарлық және банктік несиелер	Дағдарыс кезеңіне байланысты мүмкін
	Басқа көздер: лизинг, факторинг, бюджеттік қаржыландыру, қаржылық көмек(санация), жеке гранттар, сыртқы сауданы қаржыландыру құралдары, бағалы қағаздар эмиссиясы және т. б.	Әрбір қаржыландыру құралының ерекшелігін ескере отырып, дағдарыс кезеңіне байланысты мүмкін

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 13. /Тема 13. Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттіліктері.

Тапсырмалар / Задания:

1. Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттілігі
2. Талдау жүйелерін пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау
3. Қазақстан нарығында ұсынылатын ең танымал аналитикалық бағдарламалық өнімдердің сипаттау мақсатында келесі кестені толтырыңыз.:

Өнім атауы	Жүйенің шешетін міндеттері
Audit Expert	
Project Expert	
Prime Expert	

Marketing Expert	
------------------	--

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

Тақырып 14. /Тема 14. Дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі.

Тапсырмалар / Задания:

1. Шет елдердің дағдарысқа қарсы басқару модельдері мен мемлекеттік реттеу тәжірибесі

2. Шет елдердегі банкроттықтың қазіргі заманғы жүйесі

3. Микродеңгейде дағдарысқа қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі

4. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеу шетелдік модельдеріне арналған келесі кестені толтырыңыз:

Атауы	Сипаттамасы
Француз моделі	
Американдық модель	
Неміс моделі	
Ағылшын моделі	

5. Дағдарысқа қарсы мемлекеттік реттеуді түрлі белгілері бойынша жіктеуге арналған келесі кестені толтырыңыз:

№	Жіктеу белгілері	Дағдарысқа қарсы мемлекеттік реттеу түрлері
1	Тараптарды қорғау	
2	Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігін тану	
3	Сауықтыру мерзімінің ұзақтығы	
4	Конкурстық салмақты өткізу	
5	Төлем қабілетсіздік диагностикасын өткізу	

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік нұсқау (қысқаша) / Методические рекомендации по выполнению задания (кратко): Білім алушыға сабаққа дайындаудың келесі схемасы ұсынылады: дәрістер конспектісін пысықтау; оқытылатын бөлім бойынша ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттерді оқу; семинар сабағы жоспарының сұрақтарына жауап беру; үй тапсырмасын орындау; қиындық болған жағдайда оқытушыға сұрақтар қою.

Әдебиеттер / Литература:

Негізгі әдебиеттер: / Основная: 1-8

Қосымша әдебиеттер: / Дополнительная: 1-7

Интернет көздері/ Интернет источники: 1-17

8. БӨЖ мен БОӨЖ бойынша тапсырма/Задания СРО и СРОП

№	Тақырып атауы / Наименование тем	БӨЖ мен БОӨЖ тапсырмаларының мазмұны / Содержание заданий для	Бақылау түрі / Форма	Тапсыру мерзімі /

		СРО и СРОП	контроля	Срок сдачи
1 тақырып	Нарықтық экономикадағы дағдарыстың пайда болу табиғаты	Дағдарыс түсінігі. Дағдарыс типтері. Экономикалық дағдарыс мәні. Дағдарыс типологиясы. Экономикалық дағдарыс себептері. Дағдарыстың циклдық фазалары және оның көрініс табуы.	Логикалық-құрылымдық схема, глоссарий, Презентация	1
2 тақырып	Әлеуметтік-экономикалық жүйедегі дағдарыстың мәні	Экономикалық жүйелер. Дағдарыстың жалпы ұғымдары. Дағдарыстың себептері. Әлеуметтік-экономикалық дағдарыстардың түрлері. Дағдарысты еңсерудің жалпы ұғымдары. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жүйесіндегі дағдарыс.	Логикалық-құрылымдық схема, Презентация	2
3 тақырып	Дағдарыс жағындағы мемлекеттік реттеу	Дағдарыстық жағдайларды мемлекеттік реттеу ерекшеліктері. Экономиканы мемлекеттік реттеудің модельдері мен түрлері. Дағдарыстық жағдайларды реттеу саласында мемлекеттік саясат. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеудің рөлі. Қоғамдық қатынастар жүйесіндегі дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару функциялары. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы реттеу түрлері.	Ауызша жауап, Презентация	3
4 тақырып	Мезоэкономикалық жүйелердегі дағдарыс және дағдарысқа қарсы басқару	Мезоэкономикалық жүйелер. Аймақ экономикасы мезоэкономикалық жүйе ретінде. Аймақ экономикасының жұмыс істеу схемасы. Мезоэкономикалық тұрақсыздық. Мезоэкономикалық дағдарыстар. Мезоэкономикалық кризис түрлері. Мезоэкономикалық дағдарыстардың әлеуметтік-экономикалық шығындары. Мезоэкономикалық дағдарыстардың салдары. Аймақтың экономикасын мемлекеттік басқару жүйесі. Аймақтық басқару органдары	Логикалық-құрылымдық схема, Ауызша жауап, Презентация	4

		және олардың экономикалық және әлеуметтік дамуындағы реттеуші рөлі. Аймақ экономикасындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмі. Аймақтық дағдарысқа қарсы бағдарламалар.		
5 тақырып	Дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы	Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы. Кәсіпорындағы дағдарысқа қарсы басқару стратегиясын талдау. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегияның рөлі. Ұйымның дағдарысқа қарсы стратегиясын әзірлеу. Дағдарысқа қарсы таңдалған стратегияны іске асыру: басқару тактикасы. Дағдарыстық дамудың сыртқы факторларын талдау. Стратегияны шектейтін құрылым, ресурстар және мәдениет. Кәсіпорын стратегиясындағы қажетті өзгерістер дәрежесін бағалау. Дағдарысқа қарсы менеджменттегі стратегиялар мен тактика. Дағдарысқа қарсы стратегияны енгізуді ұйымдастыру.	Логикалық-құрылымдық схема, эссе, Презентация	5
6 тақырып	Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мәні мен мазмұны	Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мәні. Кәсіпорынның дағдарысқа қарсы басқаруының мазмұны. Кәсіпорындағы қаржылық-экономикалық дағдарыстар. Дағдарыс жағдайында кәсіпорын әлуетінің) бұзылуы. Кәсіпорында инвестициялардың басты көздері. Кәсіпорындағы экономикалық дағдарысқа қарсы басқаруын қамтамасыз ететін ресурстар. Кәсіпорынның экономикалық дағдарысқа қарсы басқаруда төнетін қатерлер. Кәсіпорынның экономикалық дағдарысқа қарсы басқару функционалдық элементтері.	Ауызша жауап, Презентация	6
7 тақырып	Дағдарысқа қарсы басқарудың адами	Дағдарыстық кәсіпорынның персоналды басқару	Жазбаша бақылау,	7

	факторы	сипаттамасы. Қызметкерлерді дағдарысқа қарсы басқару жүйесі. Дағдарыс кәсіпорнында кадрлық саясатты әзірлеу стилі, типтері, шарттары. Дағдарыс кәсіпорынындағы персоналды басқару принциптері мен әдістері. Дағдарысқа қарсы басқарушының мінез-құлық стратегиясы. Дағдарысқа қарсы басқару үдерістеріндегі еңбек қатынастарын реттеу. Дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік. Кәсіподақтармен келіссөздер жүргізу. Дағдарыс жағдайындағы кәсіподақтардың іс-қимылының негізгі бағыттары. Дағдарыс кәсіпорнында қақтығыстардың пайда болу себептері. Қақтығыстарды дағдарысқа қарсы басқару.	Логикалық-құрылымдық схема	
8 тақырып	Дағдарысқа қарсы менеджмент: құралдары мен әдістері	Дағдарысқа қарсы басқару құралдары. Дағдарысқа қарсы басқарудың әдістері. «Қолмен басқару» әдісі. «Оңтайлы есептілік» әдісі. «Уақытпен сығу» әдісі. «Детализация» әдісі. «Бірінші секвестр» әдісі. «Жоспарларды түзету» әдісі. «Шок терапия» әдісі. «Ва-банк» әдісі. Дағдарысқа қарсы басқарудың негізгі көрсеткіштері.	Ауызша жауап, Презентация	8
9 тақырып	Дағдарысқа қарсы менеджмент объектілері мен субъектілері	Дағдарысқа қарсы басқару – кәсіпорынның экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізі. Дағдарысқа қарсы басқару объектілері мен субъектілері және олардың кәсіби білімі мен дағдылары бойынша талаптар. Төлем қабілеті жоқ кәсіпорынның банкроттық рәсіміне қатысушылар: меншік иелері (құрылтайшылар, акционерлер), борышкер кәсіпорынның басшылары мен қызметкерлері, оның кредиторлары, төрелік басқарушы. Дағдарысқа қарсы	Ауызша жауап, Эссе, Презентация	9

		менеджер және төрелік басқарушы – дағдарысқа қарсы басқарудың негізгі фигуралары. Төлем қабілеті жоқ кәсіпорындарды төрелік басқару жөніндегі мамандандырылған басқарушы компания.		
10 тақырып	Банкроттылық және кәсіпорынды жою	Банкрот түсінігі. Банкроттық себептері. Банкроттық процедурасы. Банкроттың критериялық көрсеткіштері. Банкротты тану шешімі. Ликвидациялық іс-шаралар. Санаци. Қайта ұйымдастыру және оның талаптары. Ағымдағы өтімділік коэффициенті. Кәсіпорынды жою. Кәсіпорынды жою процедурасы.	Ауызша жауап, Презентация	10
11 тақырып	Дағдарысқа қарсы менеджмент және тәуекелділік	Тәуекелділік және оның табиғаты. Басқару тәуекелдерін анықтау және жіктеу. Дағдарысты, тәуекелді және белгісіздікті анықтау. Басқару тәуекелдерінің жіктелуі. Басқару тәуекелінің жекелеген мысалдарын келтірейік. Дағдарысқа қарсы басқару кезіндегі тәуекелдерді басқару әдістері. Тәуекелді басқару процесі. Тәуекел-менеджмент. Тәуекелділікті туғызатын факторлары. Тәуекелділік және оның түрлері. Техногендік тәуекелділік. Табиғи тәуекелділік. Аралас тәуекелділік. Кәсіпкерлік тәуекелділік. Қаржылық тәуекелділік. Коммерциялық тәуекелділік. Тәуекелділікті басқарудың негізгі сатылары.	Логикалық-құрылымдық схема, Презентация	11
12 тақырып	Дағдарысқа қарсы басқарудағы инновацияның ролі	Инновация ұғымы, оның дағдарысқа қарсы басқарудағы ролі. Инновация түсінігі. Кондратьев теориясы, инновациялардың экономикадағы дағдарыстық құбылыстармен өзара байланысы. Дағдарысты басқару процесіндегі инновациялардың ролі.	Ауызша жауап, Презентация	12

		Бизнестің инновациялық компоненттері. Инновациялық жобалар. Инновацияны басқару бағдарламасы мен бизнес-процесі. Инновациялық процестерді басқару тәсілдері.		
13 тақырып	Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясат	Инвестициялық саясат. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық саясаттың рөлі. Инвестициялық саясаттың мақсаттары. Дағдарыс жағдайындағы инвестициялық саясат принциптері. Инвестициялау объектілерін таңдау. Дағдарысқа қарсы басқарудағы инвестициялық процесс. Инвестиция көлемі. Капитал құрушылардың құрамы. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы инвестициялық стратегиясының мақсаты. Инвестициялық процесті басқару. Инвестиция көздері. Инвестициялардың тиімділігін анықтау. Инвестициялық жобаның тиімділігін талдау.	Реферат	13
14 тақырып	Дағдарысқа қарсы басқаруды ақпараттық қамтамасыз ету	Дағдарысқа қарсы басқарудың ақпараттық қажеттіліктері. Транзакциялық Ақпараттық жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қамтамасыз ету. ERP-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. CRM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. SCM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау. Талдау жүйелерін пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.	Логикалық-құрылымды қ схема Презентация	14
15 тақырып	Дағдарысқа қарсы	Кәсіпорында дағдарысқа	Жазбаша	15

	басқарудың шетелдік тәжірибесі	қарсы басқарудың шетелдік тәжірибесі. Франция, АҚШ, Германия, Жапония, Италия елдерінің дағдарысқа қарсы басқаруының тәжірибесі. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқаруындағы шетелдік тәжірибе. Дағдарысқа қарсы мемлекеттік реттеуді түрлі белгілері бойынша жіктеу. Мемлекеттік органдардың банкроттық жөніндегі функциялары мен өкілеттіктері. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеу моделі. Француз моделі. Американдық модель. Герман моделі. Ағылшын моделі.	бақылау	
--	--------------------------------	---	---------	--

Барлық сұрақтар бойынша кеңес беру - кестеге сәйкес/ Консультация по всем вопросам - по графику.

9. Ұпай қою саясаты / Политика выставления оценок: (оқыту тілінде таңдап алу)

Кредиттік технология жағдайында оқу процесін ұйымдастыру элементтерінің бірі білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесін қолдану болып табылады. Ұпай қою саясаты объективтілік, ашықтық, икемділік және жоғары саралаушылық принциптеріне негізделеді.

Пәнді оқыту барлық өтілген материалды қамтитын, әртүрлі формада (жазбаша немесе ауысша емтихан, тестілеу) емтихан қабылдаумен аяқталады. Емтихан тапсыруға рұқсат алудың негізгі шарты – бағдарлама бойынша барлық тапсырмаларды орындау.

Әр тапсырма 0-100 баллмен бағаланады.

№	Жұмыс түрі	Бір тапсырмаға қойылатын баға (max балл)	Тапсырма саны	Жиынтық баға
Рейтинг 1				
1	Логикалық-құрылымдық схема	100	5	500
2	Глоссарий	100	1	100
3	Ауызша жауап	100	3	300
4	Эссе	100	2	200
5	Презентация	100	6	600
6	Жазбаша бақылау	100	1	100
7	Баяндама	100	1	100
			Барлығы	1900/19
Рейтинг 2				
1	Ауызша жауап	100	4	400
2	Эссе	100	1	100
3	Реферат	100	1	200
4	Презентация	100	6	600
5	Жазбаша бақылау	100	1	100
6	Логикалық-құрылымдық схема	100	2	200

Емтиханға жіберу рейтингісінің бағасы академиялық кезең бойынша алынған барлық ағымдық және аралық бақылаулар бағасы қосындысының орташа арифметикалық мәні болып табылады:

$$ЖР = (АБ_1 + АБ_2 + АБ_3 + \dots + АБ_n + АрБ_1 + АрБ_2) / (n+2),$$

мұндағы ЖБ – емтиханға жіберу рейтингісі; АБ – ағымдық бақылау; АрБ – аралық бақылау; n – ағымдық бақылаулар саны; 2 – аралық бақылаулар саны.

Пән бойынша қорытынды бақылауға пән бағдарламасының барлық талаптарын орындаған (барлық практикалық (семинарлық, зертханалық) жұмыстарды және БОӨЖ, БӨЖ бойынша тапсырмаларды орындаған және тапсырған), емтиханға жіберу рейтингісін (50 баллдан кем емес) жинаған білім алушы жіберіледі. Пән бойынша емтиханға жіберу рейтингісі оң баға болмаса (50 баллдан кем емес) білім алушы емтиханға жіберілмейді.

Пән бойынша қорытынды баға автоматты түрде төмендегі формула бойынша есептеледі:

$$Қ = (P_1 + P_2) / 2 * 0,6 + \text{емтихан бағасы} * 0,4,$$

мұндағы P_1 – бірінші аралық бақылау бағасы; P_2 – екінші аралық бақылау бағасы.

Пән бойынша қорытынды баға білім алушы тек емтиханға жіберу рейтингісі бойынша да, қорытынды бақылау бойынша да оң баға (50 баллдан кем емес) алған жағдайда есептеледі. Қандай да бір дәлелді немесе дәлелсіз себептермен қорытынды бақылауға келмеген жағдайда «Емтихан бағасы» бағанасына «0» (нөл) қойылады. Пән бойынша аралық аттестация нәтижелері білім алушыға сол күні хабарланады.

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың төрт баллдық жүйе бойынша сандық эквивалентке сәйкес әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалар	Баллдардың сандық эквиваленті	Баллдар (%-тік құрамы)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалар
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Бақылау түрлері және бағалау өлшемдері туралы ақпарат

Ауызша сұрау – ойлау мен сөйлеуді дамытудың маңызды құралы, ол қандай да бір себептермен өткен сабақтарда жеткілікті түрде түсінікті болмай қалған мәліметтерді анықтауға мүмкіндік береді.

Бағалануы:

- білім алушының білімі мен ой-өрісі;
- логикалық жауап бере білу;
- монолог тілін меңгеру және басқа да коммуникативтік дағдылар.

Әңгімелесу – білім алушының белгілі бір бөлім, тақырып, мәселе және т. б. бойынша білім көлемін анықтауға арналған оқылатын пән тақырыптарының шеңберінде оқытушының студентпен арнайы әңгімелесуі.

Коллоквиум (лат. colloquium-әңгіме, әңгімелесу) тек қана тексеру ғана емес, сонымен қатар студенттердің білімін арттыру нысаны болып табылады. Коллоквиумдарда жеке бөлімдер, бөлімдер, тақырыптар, семинарлық және басқа да практикалық сабақтар тақырыбына енгізілмейтін оқытылатын курс сұрақтары, білім алушылардың өзге де жұмыстары талқыланады.

Эссе - жазбаша жұмыстардың бір түрі, базалық пәндерді игеруде тиімді. Осы бақылау нысанының рөлі бітірушінің экономикалық білім негіздерін алуды, экономикалық ғылымның базалық әдістерін игеруді көздейтін әмбебап құзыретін қалыптастыру кезінде ерекше маңызды. Эссе-оқытушымен ұсынылған тақырыптағы көлемі бойынша шағын дербес жазбаша жұмыс.

Эссе мақсаты өзіндік шығармашылық ойлау дағдыларын дамыту және өзіндік ой-пікірлерді жазбаша баяндау. Эсседе қойылған мәселенің мәнін нақты баяндау, тиісті пәннің тұжырымдамалары мен аналитикалық құралдарын пайдалана отырып, осы проблеманың өз бетінше жүргізген талдауын, қойылған мәселе бойынша авторлық ұстанымды жинақтайтын қорытындыларды (эссенің ұсынылатын көлемі - 10 мың белгі) қамтуы тиіс.

Кейбір жағдайларда эссе - бұл білім алушының зерттелетін мәселе бойынша жинаған нақты деректерін талдау, бұқаралық ақпарат құралдарынан алынған материалдарды талдау, оқытушымен ұсынылған мәселелерді толық түсіндірумен және зерттелетін проблеманы бейнелейтін мысалдарды егжей-тегжейлі талдау және т.б. болып табылады.

Жұмыс сапасы келесі критерийлер бойынша бағаланады:

- орындау дербестігі,
- ережелер мен қорытындыларды дәлелдеу қабілеті,
- негізділігі,
- нақтылық, ықшамдық,
- мәселені қою ерекшелігі,
- тақырыпты меңгеру және материалды мазмұндау деңгейі (материалды іріктеудің негізділігі, бастапқы көздерді пайдалану, фактілерді өз бетінше түсіну қабілеті, мазмұндама құрылымы мен логикасы).

С. Аманжолов атындағы ШҚМУ оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі проректорының 2019 жылғы 02 шілдедегі №101-Р өкіміне сәйкес С.Аманжолов атындағы ШҚМУ-да білім алушылардың 2019-2020 оқу жылына арналған жазбаша жұмыстарының түпнұсқалық пайызының нормалары белгіленген, онда эссе үшін түпнұсқалық және дәйексөздің жалпы көрсеткіші - 35%-дан кем емес.

Мақала, параграфтар мен оқулық тарауларының **конспекттері**, кітапшалардың, кітаптардың толық мәтіні олардың дайындығына салынған еңбекті ескере отырып бағаланады. Олар жұмыс жоспарларымен немесе толық жазылған мәтінмен алмаспайды: студент негізгі таңдауды үйренуі тиіс. Дәріс иесінің тегі көрсетілген дәптерде жазылады. Міндетті түрде оқулықтың, кітаптың (мақаланың) авторы, басылымның орны мен жылы көрсетіледі, ал жиектерінде конспектиленетін мәтін орналасқан беттер белгіленеді. Конспектінің сапасы студент өзінің түсініктерімен, сызбаларымен немесе кестелерімен бірге жүреді.

Баяндаманың (рефераттың) конспектісі, семинарға дайындық кезінде оқылған дәрістер. Тыңдалған хабарламаның негізгі идеяларын көрсетуі тиіс.

Конспект – бұл Негізгі нақты деректерді, идеяларды, түсініктер мен анықтамаларды, ауызша жазылған немесе әдеби дереккөзде ұсынылған қысқаша жазбаша бекіту. Бұл ретте материалды аналитикалық өңдеудің мұндай түрі тыңдалған немесе оқылған ақпарат бөліктерінің логикалық байланысын көрсетуі тиіс.

Бұл жұмыс үшін ұпайлар оны жазу фактісі үшін емес, қалған көзқарасын дәлелдей білгені үшін есептеледі.

Белгілеулерді, схемаларды, символдарды пайдалана отырып, "ақпаратты ұю" біліктілігі бағаланады.

Құрылымдық-логикалық схема зерттелетін объектіні тұтас түрде ұсынуға мүмкіндік беретін негізгі ұғымдардың, фразалардың, формулалардың, иллюстрациялардың белгілі-бір логикалық бірізділікте орналасуын қамтиды.

Тапсырманы орындауды бағалау жүйесінде оқытушы білім алушылардың жұмыстарды өзара тексеруі, ұжымдық дауыс беру нәтижелеріне, сондай-ақ жоспарланған қате жіберу әдісін пайдалана алады, бұл ретте АЖЖ-ны тексеру автор әдейі жіберілген қателерді іздейді.

Еркін құрастырылатын жауаппен тапсырмалар тақырып мазмұнын сапалы меңгеруді және күрделі интеллектуалды іскерлікті тексеруге мүмкіндік береді: өз ойларын қисынды және дәйекті түрде баяндау, жекелеген кезеңдерді негіздеумен есептің шешімін келтіру, ұсынылған құбылыстар мен процестерді негіздеу және түсіндіру үшін теориялық білімді қолдану, білімді елестететін өмірлік жағдайларда пайдалану, салдарларды болжау, гипотезаларды қалыптастыру, өз көзқарасын білдіру және негіздеу, белгілі бір көзқарасты қолдауға немесе оны теріске шығаруға дәлелдер келтіру және т. б.

Реферат – зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми және басқа да әдебиеттерді зерттеуге негізделген шығармашылық зерттеу жұмысы. Әрине зерттеудің басқа да әдістері қолданылуы мүмкін (және бұл көтермеленуі тиіс), бірақ білім алушының әдеби көздермен жұмыс істеуі мен тақырыпқа байланысты өз ойларын жеткізе білуі жеткілікті. Реферат жазудың мақсаты – білім алушыға жиналған материалдар мен фактілерді ғылыми есептерге, шолуларға және мақалаларға қойылатын талаптарға сәйкес қысқаша және нақты түрде ұсыну дағдыларын үйрету.

С. Аманжолов атындағы ШҚМУ оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі проректорының 2019 жылғы 02 шілдедегі №101-Р өкіміне сәйкес С. Аманжолов атындағы ШҚМУ-де 2019-2020 оқу жылына білім алушылардың жазбаша жұмыстарының түпнұсқалық пайызының нормалары белгіленген, онда реферат үшін түпнұсқалық және дәйексөздің жалпы көрсеткіші - 35%-дан кем емес.

Ситуациялық тапсырмалар – студенттердің сабақта өткен теориялық мәлімет нәтижелері бойынша орындайтын тапсырмалары, оған сұрақ-жауап емес, алынған теорияға деген мағыналы қарым-қатынасын сипаттау, яғни рефлексия немесе осы теориялық білімді практикада қолдану бойынша толық жауапты қамтиды.

Casestudy – білім алушы басқа адамдарды жақсы түсініп қана қоймай, сонымен қатар үлкен көлемде ақпарат беру, ұсынылған бизнес-жағдайларды зерттеу, деректерді талдау және бұның негізінде шешім қабылдау үшін құрылған оқыту әдістемесі болып табылады.

Кейс-стади әдісі мыналардан тұрады: өмірден белгілі бір жағдай алынып, талқылауға қатысып отырған қатысушылар үлгі жасайды. Оқытушы пікірталасты қолдай отырып, талқылауға бағыт бағдар береді. Ол сұрақтар қойып, білім алушылардың жауаптарын қабылдайды.

Бағалау критерийлері

Әріптік жүйе бойынша баға	Баллдар (%-тік шамасы)			
	90-100	70-89	50-69	0-49
Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау	Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз
Бақылау сұрақтары бойынша әңгімелесу	жүйелі теориялық білімді көрсетеді, терминологияны иеленеді, құбылыстар мен процестердің мәнін қисынды және дәйекті түрде түсіндіреді, дәлелді қорытындылар мен қорытындыларды жасайды, мысалдар келтіреді, монологиялық сөйлеуді еркін меңгеруін және нақтылайтын сұрақтарға тез жауап беру қабілетін көрсетеді	теориялық білімді көрсетеді, терминологияны біледі, құбылыстар мен процестердің мәнін қисынды және дәйекті түрде түсіндіреді, дәлелденген тұжырымдар мен қорытындыларды жасайды, мысалдар келтіреді, монологиялық сөйлеуді еркін меңгеруін көрсетеді, бірақ бұл ретте өздігінен немесе оқытушының елеусіз түзетуі кезінде елеусіз қателер жасайды	терең емес теориялық білімді көрсетеді, құбылыстар мен үдерістерді талдаудың әлсіз қалыптасқан дағдыларын көрсетеді, дәлелді қорытынды жасай білу және мысалдар келтіре білу біліктілігінің жеткіліксіздігі, монологиямен, терминологиямен, қисындылықпен және баяндаудың дәйектілігімен еркін меңгерілмегенін көрсетеді, оқытушы түзеткен кезде ғана түзете алатын қателерді жасайды	пәннің теориялық негіздерін білмеу, құбылыстар мен процестерді талдаудың қалыптаспаған дағдысын көрсетеді, дәлелді қорытынды жасай және мысалдар келтіре алмайды, монологиялық сөйлеуді әлсіз меңгергенін көрсетеді, терминологияны меңгермейді, мазмұнда логикалық және бірізділіктің болмауын көрсетеді, оқытушының түзетуі кезінде түзете алмайтын қателерді жасайды, сабаққа жауап беруден бас тартады.
Тест тапсырмалары	90-100% дұрыс жауаптар	70-89% дұрыс жауаптар	50-69% дұрыс жауаптар	0-49% дұрыс жауаптар
Ситуациялық (оқу) тапсырмаларды орындау	90-100% дұрыс шешілген есептер	70-89% дұрыс шешілген есептер	50-69% дұрыс шешілген есептер	0-49% дұрыс шешілген есептер
Практикалық (семинарлық) сабақтарда жұмыс	практикалық жұмысты іс-әрекеттің қажетті реттілігін сақтай отырып, толық көлемде орындады; жауапта барлық жазбаларды, кестелерді, суреттерді, сызбаларды, кестелерді, есептеулерді дұрыс және ұқыпты орындайды;	"5" бағасына қойылатын талаптарды орындады, бірақ 2-3 кемшілікке жол берілді. Білім алушының сұрақтарға жауабы 5-бағаға қойылатын негізгі талаптарды қанағаттандырады, бірақ басқа пәндерді оқу кезінде	жұмысты толық емес, бірақ практикалық жұмыс көлемінің 50% кем емес орындады, бұл дұрыс нәтижелер мен қорытынды алуға мүмкіндік береді; жұмысты жүргізу барысында қателіктер жіберілген.	жұмысты толық емес немесе жұмыстың орындалған бөлігінің көлемі дұрыс қорытынды жасауға мүмкіндік бермейді; Сұрақтарға жауап беру кезінде Бағдарламаның талаптарына сәйкес негізгі білім мен іскерлікті игермеуді көрсетеді; 3 бағалау

	қателерді талдауды дұрыс орындайды. Сұрақтарға жауап беру кезінде мәселенің мәнін дұрыс түсінеді, негізгі ұғымдардың нақты анықтамасы мен түсінігін береді; жауаптарды жаңа мысалдармен сүйемелдейді, жаңа жағдайда білімді қолдана алады; оқылатын және бұрын зерделенген материал, сондай-ақ басқа пәндерді оқу кезінде меңгерген материалмен байланыс орната алады.	меңгерілген бұрын оқыған материалмен және материалмен байланысты пайдаланбай жаңа жағдайда білімді қолданбай берілген; бір қате жіберілген немесе екі кемшіліктен артық емес, білім алушы оларды өздігінен немесе оқытушының шағын көмегімен түзете алады..	Сұрақтарға жауап беру кезінде білім алушы мәселенің мәнін дұрыс түсінеді, бірақ жауапта бағдарламалық материалды одан әрі меңгеруге кедергі келтірмейтін курс сұрақтарын меңгеруде жекелеген олқылықтар бар; бір қатеден артық емес және екі кемшілікке жол берілген.	үшін қажеттіден көп қателер мен кемшіліктер жіберілген немесе қойылған сұрақтардың ешқайсысына жауап бере алмайды.
Коллоквиумдардың әртүрлі түрлері (ауызша, жазбаша, аралас, экспресс және т. б.))	білім алушы жүйелі теориялық білімдерін көрсетеді, терминологияны біледі, құбылыстар мен процестердің мәнін қисынды және дәйекті түрде түсіндіреді, дәлелді тұжырымдар мен қорытындыларды жасайды, мысалдар келтіреді, монологиялық сөйлеуді еркін меңгеруін және нақтылайтын сұрақтарға тез жауап беру қабілетін көрсетеді	білім алушы берік теориялық білімдерін көрсетеді, терминологияны біледі, құбылыстар мен процестердің мәнін қисынды және дәйекті түрде түсіндіреді, дәлелденген тұжырымдар мен қорытындыларды жасайды, мысалдар келтіреді, монологиялық сөйлеуді еркін меңгеруін көрсетеді, бірақ бұл ретте өздігінен немесе оқытушының елеусіз түзетуі кезінде жылдам түзететін Елеулі емес қателер жасайды	білім алушы терең емес теориялық білімді көрсетеді, құбылыстар мен үдерістерді талдаудың әлсіз қалыптасқан дағдыларын көрсетеді, дәлелді қорытынды жасай және мысалдар келтіре білудің жеткіліксіздігі, монологиялық сөйлеуді, терминологияны, логикалық және мазмұндаудың дәйектілігін еркін меңгеруін көрсетеді, оқытушы түзеткен кезде ғана түзете алатын қателерді жасайды	білім алушы пәннің теориялық негіздерін білмеу, құбылыстар мен үдерістерді талдаудың қалыптаспаған дағдысын көрсетеді, дәлелді қорытынды жасай және мысалдар келтіре алмайды, монологиялық сөйлеуді әлсіз меңгергенін көрсетеді, терминологияны меңгере алмайды, қисынды және мазмұндаудың дәйектілігінің жоқтығын көрсетеді, оқытушының түзетуі кезінде түзете алмайтын қателерді жасайды, жауап беруден бас тартады.
Құрылымдық-логикалық схема	қатесіз және кемшіліксіз орындалған жұмыс үшін қойылады, тапсырмалардың кемінде 90% орындалуы тиіс.	жұмыс үшін кемінде бір қате және бір кемшілік, үш кемшілік болған жағдайда қойылады. Тапсырмалардың 70-тен 89% - ға дейін орындалуы тиіс	Егер білім алушы барлық жұмыстың кемінде 50% дұрыс орындаған болса немесе бір қатеден және екі кемшіліктен артық емес, бір қатеден және бір қатеден артық емес, үш қатеден артық емес, бір қатеден артық емес және үш кемшіліктен артық емес	егер қателер мен кемшіліктер саны 3 бағалау нормасынан асып кетсе немесе барлық жұмыстың 50% кем дұрыс орындалса қойылады

			болса, төрт-бес кемшіліктер болған жағдайда қойылады.	
<p>Тақырыптық рефератты қорғау Назар аударыңыз! Антиплагиатқа тексеру міндетті!</p>	<p>рефератты жазуға және қорғауға қойылатын барлық талаптар орындалды: мәселе белгіленген және оның өзектілігі негізделген, қарастырылып отырған мәселеге әртүрлі көзқарасқа қысқаша талдау жасалды және өз позициясы қисынды баяндалған, тұжырымдар тұжырымдалған, тақырыбы толық ашылған, көлемі сақталған, сыртқы ресімдеуге қойылатын талаптар сақталған, қосымша сұрақтарға дұрыс жауаптар берілген. Тақырыптың мазмұны толық ашылды және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді, әр бөлім бойынша негізделген қорытындылар бар; жұмыс дұрыс ресімделген, стилистикалық емес қателер бар; жұмыс өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста қолданылды</p>	<p>рефератқа және оны қорғауға қойылатын негізгі талаптар орындалған, бірақ кемшіліктер жіберілген. Атап айтқанда, материалды баяндауда дәлсіздіктер бар; пікірде логикалық бірізділік жоқ; реферат көлемі сақталмады; ресімдеуде қателіктер бар; қорғау кезінде қосымша сұрақтарға толық емес жауаптар берілген. Жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі жоғары, қорытындылар негізінен бөлімнің мазмұнына сәйкес келеді; жұмыс негізінен дұрыс ресімделген, кейбір мәнерлі емес стилистикалық және грам-матикалық қателер бар; жұмыс негізінен өз бетінше орындалды, әдебиет қолданылды</p>	<p>рефераттауға қойылатын талаптардан елеулі ауытқулар бар. Атап айтқанда: тақырып ішінара ғана жарық берілген; реферат мазмұнында немесе қосымша сұрақтарға жауап беру кезінде нақты қателіктер жіберілген; қорғау кезінде қорытынды жоқ. Жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмаған немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша тұжырымдар жоқ; жұмыс негізінен дұрыс ресімделген, Елеулі стилистикалық және грамматикалық қателер бар, жұмысты ресімдеуде ұқыпсыздық жіберілген: жолдар қалдырылмаған, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер жіберілген, титул парағы дұрыс ресімделмеген; жұмысты орындау үшін әріптестер тарапынан тұрақты көмек көрсетілді, әдебиет ішінара пайдаланылды</p>	<p>реферат тақырыбы ашылмаған, мәселенің маңызды түсінілмеуі, жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сәйкес келмейді. жұмыстың мәтіні ұқыпсыз, айқын емес, дәрекі стилистикалық және грамматикалық қателер бар. бір немесе бірнеше көздерден алынған мәтін фрагменттерінің санақ жүргізілгені байқалады, әдебиет пайдаланылмады</p>
<p>Эссе Назар аударыңыз! Антиплагиатқа тексеру міндетті!</p>	<p>жұмыс барлық талаптарға жауап береді, сондай-ақ ғылыми жаңалығымен ерекшеленеді. Эссе тақырыбы толық ашылған, авторлық</p>	<p>"Өте жақсы" бағаға қойылатын талаптар. Сонымен қатар, білім алушыларға оқу пәні бағдарламасында ұсынылған әдебиеттер пайдаланылмайды.</p>	<p>Тақырып бірнеше негізгі және қосымша көздерді пайдалану негізінде ашылады; өз позициясы нашар көрсетілген, қорытындылар бар, бірақ олар</p>	<p>Эссе тақырыбы ашылмаған; материал өзіндік бағалаусыз және тұжырымдарсыз жазылған; силлабуста көрсетілген әдебиеттерге сілтеме жоқ.</p>

	ұстаным анық көрсетілген, логикалық және негізделген қорытындылар бар. Эссе ұсынылған негізгі және қосымша әдебиеттер негізінде жазылған. Жұмысты безендіру жоғары деңгейде орындалды.	Жалпы эссе тақырыбы ашылды; тұжырымдар тұжырымдалған, бірақ жеткілікті түрде негізделмеген; қажетті негізгі және қосымша әдебиеттер қолданылған; авторлық ұстаным жеткіліксіз анық көрінген. Сауатты безендіру.	негізделмеген; материал сәйкес дәлелсіз мазмұндалған. Ресімдеу бойынша кемшіліктер бар.	Жұмысты рәсімдеу бойынша кемшіліктер бар.
Іскерлік ойын және тренинг	Барлық қойылған сұрақтарға толық және негізделген жауаптар берілді, практикалық міндеттер дұрыс және ұтымды (ұтымды әдістемелерді пайдалана отырып) шешілді; жауаптарда басты, барлық теориялық ережелер басшылық құжаттардың талаптарымен шебер байланыстырылды; жауаптар нақты және қысқа болды, ал ойлар қисынды ретпен баяндалды; фактілерді, оқиғаларды, құбылыстарды, олардың өзара байланысы мен дамуындағы процестерді өз бетінше талдай білу көрсетілді.	Қойылған сұрақтарға толық, жеткілікті түрде негізделген жауаптар берілді, практикалық тапсырмалар дұрыс шешілді; жауап беру кезінде бастысы әрдайым бөлінбеді, жекелеген ережелер басшылық құжаттардың талаптарына сәйкес келмеді, практикалық тапсырмаларды шешу кезінде есептеудің ұтымды әдістері әрдайым пайдаланылмады; жауаптар негізінен қысқа, әрқашан айқын емес болды.	Берілген, негізінен, барлық қойылған сұрақтарға дұрыс жауаптар берілген, бірақ тиісті тереңдіктерсіз және негіздеусіз, практикалық міндеттерді шешу кезінде білім алушы бұрынғы тәжірибесін қолданды және есептерді орындаудың немесе міндеттерді шешудің жаңа әдістерін қолданбаған, сұрақтарға жауап беру кезінде ең бастысы бөлінбеген; жауаптар көп сөз, анық емес және қисынды жүйелерсіз; жекелеген қосымша сұрақтарға оң жауаптар берілген жоқ.	Практикалық тапсырмаларды орындау кезінде, өз рөлін орындау кезінде қиындайды, жұмыс оқытушыға немесе басқа да білім алушыларға тіреумен жүргізіледі.

10. Оқытушы талабы, саясаты мен тәртібі / Требования преподавателя, политика и процедуры

Білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау саясаты академиялық адалдық, талаптардың бірлігі, объективтілік пен адалдық, ашықтық және ашықтық принциптеріне негізделген.

Бірінші сабақта мұғалім студенттерге пәннің жұмыс оқу жоспары (силлабусы), академиялық пәннің жоспарланған оқу нәтижелері және оларды бағалау тәртібі туралы таныстырады.

Академиялық әділетсіздік байқалған жағдайда ЖОО білім алушылары тарапынан:

- аудиториядағы және аудиториядан тыс сабақтар кезінде: бірінші жол берілген тәртіп бұзғаннан кейін құрылған комиссия білім алушылармен әңгімелесу өткізеді; актіде шығарылған ескерту және қабылданатын шара (бағаланатын жұмыс үшін бағаны төмендету; білім алушының жазбаша жұмысын жою, бақылау іс-шарасын қайта өткізуге ұсыныс және т.б.) тіркеледі. Академиялық адалдық фактілеріне қайта жол берілген жағдайда оқу жылы ішінде қайта комиссия құрылады, акт жасалады және одан әрі шешімдер қабылдау үшін тәртіптік-сыбайлас жемқорлыққа қарсы кеңеске (бұдан әрі – ТСЖҚК) беріледі;

- аралық немесе қорытынды аттестаттау кезінде: Академиялық әділетсіздік көрсеткен білім алушы сол академиялық кезеңде емтиханды қайта тапсыру құқығынсыз аудиториядан шығарылады. Бұл ретте емтихан ведомосына «Академиялық әділетсіздік танытқаны үшін емтиханнан алынды» деген жазба жазылады, оның түрі көрсетіледі. Емтиханды қайта тапсыру жазғы семестрде немесе келесі академиялық семестрде ақылы негізде жүзеге асырылады. Бұл ретте білім алушы осы оқу пәніне қайта жазылады, оқу сабақтарының барлық түрлеріне қатысады, жұмыс оқу бағдарламасына сәйкес оқу жұмысының барлық түрлерін орындайды және емтихан тапсырады. Емтиханнан қайта шығарылған жағдайда (ЖОО-да оқудың барлық кезеңі ішінде) білім алушы ШҚМУ-ға қайта қабылдану құқығынсыз оқудан шығарылады.

Білім алушының барлық аудиториялық сабақтарға кешікпей, сабаққа қатысуы міндетті болып табылады. Сабақтан қалған жағдайда деканатта тағайындалған тәртіппен өтелінеді.

Берілген курстың білім алушылар контингентіне кірмейтін бөгде адамдардың дәріске қатысуына тыйым салынады.

Жұмысты көрсетілген мерзімде тапсыру қажет. Барлық тапсырмаларды тапсырудың соңғы мерзімі емтихан сессиясына 5 күн қалғанға дейін беріледі.

Әрбір оқу сабағы бойынша тақырыпты қайталау мен өтілген материалды өтеу міндетті. Оқу материалының меңгерілу дәрежесі жазбаша жұмыстармен немесе тестпен тексеріледі білім алушыларды тестілеу ескертусіз жүргізілуі мүмкін.

Білім алушының оқытушымен өзіндік жұмысын (БООЖ) орындау кезінде келесі негізгі функциялар ескеріледі:

- бірінші – оқу пәні бойынша бағыттау-бағдарлау сабақтары кезінде оқытушы берген ақпаратты білім алушылардың белсенді қабылдауын іске асыруды көздейді;

- екінші - оқытушының ұсынымы негізінде білім алушылардың өздігінен оқу-әдістемелік құралдарды, әдебиеттерді оқуын, үй тапсырмаларын, бақылау, курстық жұмыстарды және т.б. орындауын көздейді.

Бұл кезеңде студенттерден жұмыс істеудің әдіс-тәсілдерін білу, қиындықтарды анықтау, өзін-өзі ұйымдастыру және өзіндік тәртіп талап етіледі;

- Білім алушының үшінші функциясы – өздерінде қиындық тудырған жағдайларды талдау мен жүйелеу, оқу материалын түсіну мен меңгерудегі қиындықтар себебін анықтау, басқа оқу әрекетін орындау.

Білім алушы шешімі табылмаған қиыншылықтарды оқытушыларға арналған сұрақтар жүйесіне айналдырады (оларды саралайды, реттейді, ресімдейді), бұл сұрақтарға өз жауаптарының нұсқаларын дайындайды;

- Білім алушының төртінші функциясы түсініктеме, ақыл-кеңес, консультация алу үшін оқытушымен сұхбаттасуын білдіреді.

11. Емтихан сұрақтары/ Экзаменационные вопросы

1. CRM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.
2. ERP-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.
3. SCM-жүйелерді пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.
4. Аймақ экономикасы мезоэкономикалық жүйе ретінде.
5. Аймақ экономикасындағы дағдарысқа қарсы басқару механизмі.
6. Аймақ экономикасының жұмыс істеу схемасы.
7. Аймақтық басқару органдары және олардың экономикалық және әлеуметтік дамуындағы реттеуші рөлі.
8. Аймақтық дағдарысқа қарсы бағдарламалар.
9. Аймақтың экономикасын мемлекеттік басқару жүйесі.
10. Әкімшілік басқару және оның билігі
11. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеудің Ағылшын моделі.
12. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеудің Американдық модель.
13. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеудің Герман моделі.
14. Банкроттық процестерін мемлекеттік реттеудің Француз моделі.
15. Банкроттылықтың альтернативті процедуралары
16. Дағдарыс жағдайындағы кәсіподақтардың іс-қимылының негізгі бағыттары.
17. Дағдарыс жағдайындағы индикаторлар
18. Дағдарыс кәсіпорнында кадрлық саясатты әзірлеу стилі, типтері, шарттары.
19. Дағдарыс кәсіпорнында қақтығыстардың пайда болу себептері. Қақтығыстарды дағдарысқа қарсы басқару.
20. Дағдарыс кәсіпорнындағы персоналды басқару принциптері мен әдістері.
21. Дағдарыс процессін басқару диагностикасының мәні, мазмұны
22. Дағдарыс процессін басқару диагностикасының түрлері, ерекшеліктері
23. Дағдарысқа қарсы басқару үдерістеріндегі еңбек қатынастарын реттеу.
24. Дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік.
25. Дағдарысқа қарсы басқарудің мәні, мазмұны
26. Дағдарысқа қарсы басқарудің шарттары мен шаралары
27. Дағдарысқа қарсы басқарушының мінез-құлық стратегиясы.
28. Дағдарысқа қарсы кадрлік саясат
29. Дағдарысқа қарсы мемлекеттік реттеуді түрлі белгілері бойынша жіктеу.
30. Дағдарысты альтернативті басқару стратегиясы
31. Дағдарыстық кәсіпорынның персоналды басқару сипаттамасы.
32. Дағдарыстың салдары
33. Заманауи экономикасындағы дағдарыстың глобалді проблемалары
34. Инвестиция стратегиясы.
35. Инвестицияның мәні, мазмұны, түрлері және классификациялары.
36. Инновацияның мәні, мазмұны, түрлері және классификациялары
37. Кәсіподақтармен келіссөздер жүргізу.
38. Қазақстан Республикасының «2020-жол картасы» ұлттық бағдарламасы
39. ҚР индустриалды- инновациялық даму бағдарламасы
40. ҚР-ғы банкроттылықтың ерекшелігі
41. Қызметкерлерді дағдарысқа қарсы басқару жүйесі.
42. Мезоэкономикалық дағдарыстардың әлеуметтік-экономикалық шығындары.
43. Мезоэкономикалық дағдарыстардың салдары.
44. Мезоэкономикалық кризис түрлері.
45. Мезоэкономикалық тұрақсыздық пен мезоэкономикалық дағдарыстар.

46. Мемлекеттік органдардың банкроттық жөніндегі функциялары мен өкілеттіктері.
47. Мемлекеттің дағдарысқа қарсы басқаруындағы шетелдік тәжірибе.
48. Рейдер түсінігі, салдары
49. Санация түсінігі мен мен мәні
50. Стратегия мәні, мазмұны
51. Сыртқы бақылаушылар және қаржылық дағдарыс
52. Сыртқы сауда глобализациясы
53. Талдау жүйелерін пайдалану негізінде дағдарысқа қарсы басқару міндеттерін шешуді ақпараттық қолдау.
54. Тәуекелділіктің түрлері мен тәуекелділік үрдіс
55. Тәуекелділіктің экономикалық негізі
56. Ұйым жұмысындағы дағдарыстың ролі
57. Факторинг және форфейтингтің инвестициядағы орны.
58. Халықаралық келісім.
59. Экономикалық дағдарыстың пайда болу салдары
60. Экономикалық экспансия түсінігі

12. Әдебиеттер тізімі/ Список литературы:

Негізгі/ Основная:

1. Гриффин Р. У. Менеджмент: [оқулық] / Р. У. Гриффин. - 12-ші бас. - [б. м.] : Ұлттық аударма бюросы. Қоғамдық қоры, 2018. - 768 бет. - (Рухани жаңғыру. Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық).
2. Абылайханова Т.А., Домалатов Е.Б. Дағдарысқа қарсы басқару: оқу құралы. – Өскемен қ.: С.Аманжолов атындағы ШҚМУ «Берел» баспасы, 2020.- 135 бет
3. Абылайханова Т.А., Байгужина А.Ж. Тәуекел-менеджмент : оқу құралы.- Өскемен : С.Аманжолов атындағы ШҚМУ «Берел» баспасы, 2018. - 176 бет.
4. Мэнкью, Н.Грегори. «Экономикс»: оқулық-Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018
5. Стратегический план развития Республики Казахстан до 2025 года был утвержден Указом Президента Республики Казахстан № 636 от 15 февраля 2018 года.
6. Котлер, Филип Т. Маркетинг негіздері = Principles of Marketing [Мәтін]: оқулық / Ф. Котлер, Г. Армстронг; [ауд.: Б. Абдулхалим және т.б.; ауд. Г. Досмухамбетова].-17-бас. - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019. -735 б. - (Рухани жаңғыру).
7. Хилл, Чарльз. Халықаралық бизнес: жаһандық нарықтағы бәсеке = International Business: Competing in the Global Marketplace [Мәтін]: оқулық / Ч. Хилл, Т. Халт; [ауд.: А. Алманова және т.б.; жауапты шығ. А. Оспанбай].- 12-бас. -Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019.- 693 б. - (Рухани жаңғыру)
8. Шиллинг, Мелисса А. Технологиялық инновациялардағы стратегиялық менеджмент = Strategic Management Technological Innovation [Мәтін] : оқулық / Мелисса А. Шиллинг; [ауд. С. Зиядин; жауапты шығ. Г. Нұрмолдақызы]. - 5-бас. - Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019. - 378 б. - (Рухани жаңғыру).

Қосымша әдебиеттер/ Дополнительная:

1. Клаус Шваб «Төртінші индустриялық революция»: оқулық-Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018
2. Стратегический план развития Республики Казахстан до 2025 года был утвержден Указом Президента Республики Казахстан № 636 от 15 февраля 2018 года.
3. Программа «Информационный Казахстан - 2020» была утверждена Указом Президента Республики Казахстан от 8 января 2013 года №464.
4. Государственная программа развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 2017-2021 годы от 14 февраля 2017 года № 420
5. Единая программа поддержки и развития бизнеса «Дорожная карта бизнеса 2020» от 31 марта 2015 года № 168

6. Программа развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017 – 2021 годы от «29» декабря 2016 года № 919

7. «Оңалту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2014 жылғы 7 наурыздағы № 176-V ҚРЗ. [электронды ресурс]. – URL: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1400000176>

Интернет көздері/ Интернет источники:

1. www.adilet.zan.kz - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесі.
2. <http://www.akorda.kz/kz> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасы Президентінің ресми сайты.
3. <http://www.parlam.kz/ru> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасы Парламентінің ресми сайты.
4. <https://primeminister.kz/kz> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Премьер-Министрінің ресми сайты.
5. www.ukimet.kz – [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің ресми ақпараттық ресурсы
6. <https://www.gov.kz/memleket/entities/economy?lang=ru> – [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі
7. www.stat.gov.kz – [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті
8. www.strategy2050.kz – [Электронды ресурс]. «Қазақстан-2050» мемлекеттік стратегиясының ресми сайты
9. <http://www.kisi.kz> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институты
10. <https://egov.kz/cms/ru> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасының Электрондық Үкімет сайты
11. <https://www.gov.kz/> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Республикасының министрліктер мен облыс әкімдіктерінің ресми сайты
12. <https://www.worldbank.org> – [Электронды ресурс]. Дүниежүзілік банктің ресми сайты
13. <http://presidentlibrary.kz> - [Электронды ресурс]. Тұңғыш Президент - Елбасы кітапханасы
14. <https://iapvko.wordpress.com/> - [Электронды ресурс]. ШҚО талдау және болжау институты
15. <http://ieconom.kz/> - [Электронды ресурс]. ҚР Білім министрлігі Ғылым комитетінің Экономика институты
16. <http://marketingcenter.kz/> - [Электронды ресурс]. Елім маркетингтік және әлеуметтік зерттеулер институты
17. <https://nationalbank.kz/> - [Электронды ресурс]. Қазақстан Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсы